

О.М. Давиденко

О.В. Мироник

Л.Я. Фельдман*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМІВ, ШЛЯХІВ ТА ЧИННИКІВ ПЕРЕДАЧІ ГОСТРИХ ГЕПАТИТІВ В ТА С НА БУКОВИНІ.

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці
*Обласна клінічна лікарня м. Чернівці

Ключові слова: гострий гепатит,
механізми передачі.

Резюме. Вивчали деякі аспекти механізмів, шляхів і чинників передачі гострих гепатитів В та С у дорослих мешканців Чернівецької області. Визначені групи ризику інфікування вірусом гепатитів В та С і роль соціального середовища в їх розповсюдженні.

Вступ

Захворюваність на гострі гепатити В і С (ГГВ та ГГС) у світі неухильно зростає, незважаючи на проведення широкомасштабного комплексу профілактичних заходів [4]. Провідним чинником штучного передавання інфекції є кров під час проведення гемо- або плазмотрансфузії, трансплантацій, оперативних втручань. Останніми роками першочергове значення набувають немедичні парентеральні ін'єкції наркотичних речовин [1,2,6]. До природних шляхів розповсюдження інфекцій належить статевий, вертикальний, гемоконтактний, які реалізуються в побутових умовах.

За даними ВООЗ ГГВ та ГГС широко розповсюджені в різних країнах світу. На сьогоднішній день відомо, що біля 350 млн. жителів планети є носіями вірусу гепатиту В і 500 млн. - носіями вірусу гепатиту С [3,5].

Розробка ефективних профілактичних заходів, що відповідають сучасній епідемічній ситуації, потребує постійного аналізу і детального вивчення особливостей розвитку епідемічного процесу на певних територіях країни.

Мета дослідження

Проаналізувати деякі механізми, шляхи та чинники передачі гострих гепатитів В та С у

дорослих мешканців Чернівецької області за період 2003-2005 рр.

Матеріал і методи

Ретроспективному аналізу підлягали статистичні карти пацієнтів, хворих на ГГВ та ГГС, які перебували на стаціонарному лікуванні в інфекційному відділенні обласної клінічної лікарні м. Чернівці у 2003-2005 роках. Вивчали у хворих на ГГВ та ГГС абсолютні й відносні (у %) показники частоти захворювання залежно від місця проживання, статі, віку, соціального статусу. Аналізували механізми, шляхи і чинники передачі ГГВ та ГГС. Рівень вірогідності між групами дослідження, коли показники виражали у відсотках, обраховували за допомогою методу "кутове фі-перетворення" Р.Фішера.

Обговорення результатів дослідження

Аналіз статистичних карт стаціонарних хворих показав, що з діагнозом ГГВ в інфекційному відділенні перебувало 57 хворих, із них 36 осіб (63,1%) - жителі міста, 21 (37,9%) - мешканці області (рис.). За цей же період із діагнозом ГГС пролікувався 31 пацієнт. Серед них міських жителів - 23 особи (74,2%), мешканців села - 8 (25,8%).

Порівняльний аналіз показав, що в структурі гепатитів із парентеральним механізмом передачі провідне місце займає ГГВ. Слід відзначити, що стосовно ГГС відмічається тенденція до зменшення захворювання в 3,8 раза.

Епідемічну небезпеку становлять особи за 2-2,5 міс. до початку захворювання (інкубаційний період), хворі в продромальному періоді, періоді розпаду хвороби та до повного одужання. У зв'язку з цим ми проаналізували терміни госпіталізації пацієнтів від початку захворювання.

У 2003 р. на першому тижні захворювання госпіталізовано 23,8% пацієнтів з ГГВ та 52,63% пацієнтів з ГГС, у 2004 р. - 60% і 28,57%, а у 2005р. - 52,4% та 40% відповідно. Як бачимо з наведених даних, простежується тенденція до більш раннього звернення пацієнтів по медичну допомогу та їх ізоляції.

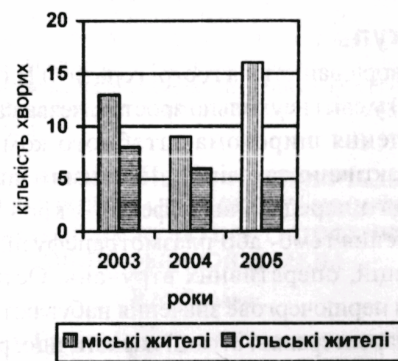
Аналіз статевікових аспектів у даної категорії пацієнтів показав, що захворювання на гострі гепатити в осіб чоловічої статі в 4,5 раза спостерігалось частіше ніж у жінок. У віковому складі переважали пацієнти 20-39 років.

Соціальний статус хворих на ГГВ та ГГС виявився досить своєрідним: 48% пацієнтів ніде не працювали і не вчилися. Ці факти свідчать про важливу роль соціального середовища в захворюваності на гострі гепатити В та С.

Враховуючи парентеральний механізм передачі даних захворювань, проаналізували шляхи та чинники його реалізації. Встановлено, що в 65% хворих на ГГВ інфікування відбулося внаслідок медичних маніпуляцій, у тому числі 16% - переливання крові, 64% - екстракція зубів, 16% - гінекологічні маніпуляції та один випадок інфікування медичного працівника, пов'язаний із професійною діяльністю. Систематично вводили внутрішньовенно наркотичні речовини 19% осіб. Крім того, серед опитаних хворих у 7% пацієнтів були статеві або побутові контакти з особами, інфікованими вірусом гепатиту В. У 2,6% осіб - косметологічні маніпуляції. При ГГС найбільшого епідеміологічного значення в поширенні захворювання має ін'єкційне введення наркотичних речовин (62% пацієнтів). Актуальним також залишається інфікування внаслідок медичних маніпуляцій (18%) та статевим шляхом (9%). У ряді випадків не вдалося з'ясувати шлях інфікування вірусами гепатитів (11%).

Гострий гепатит С

Гострий гепатит В

Рис. Динаміка захворюваності на гострі гепатити В та С за період із 2003 по 2005 рр.

Терміни госпіталізації хворих на гострі гепатити В та С від початку захворювання за 2003-2005 рр.

Роки	Терміни госпіталізації	Гострий гепатит В	Гострий гепатит С
2003	1-2 дні	-	2
	3-5 днів	5	8
	6-10 днів	7	3
	Більше 10 днів	9	6
	Усього	21	19
2004	1-2 дні	1	-
	3-5 днів	8	2
	6-10 днів	3	2
	Більше 10 днів	3	3
	Усього	15	7
2005	1-2 дні	5	-
	3-5 днів	6	2
	6-10 днів	5	2
	Більше 10 днів	5	1
	Усього	21	5
Усього за 2003-2005 рр.		57	31

Висновки

1. У структурі гепатитів із парентеральним механізмом передачі провідне місце займає ГТВ.
2. Важливе місце в поширенні захворюваності на гострі гепатити В та С відіграє соціальне середовище.
3. Групами підвищеного ризику інфікування вірусами гепатитів В та С є особи чоловічої статі молодого віку.

Перспективи подальших досліджень

Враховуючи широке розповсюдження вірусних гепатитів із парентеральним механізмом передачі та особливості провідних чинників передачі цих захворювань в окремих регіонах України, у подальшому будуть розроблені відповідні профілактичні заходи з проведенням постійного моніторингу епідемічної ситуації.

Література. 1. Бондаренко А.М. Перебіг парентеральних вірусних гепатитів на тлі абстиненції в наркозалежних хворих // Інфекційні хвороби. - 2003. - № 3. - С.20-23. 2. Возіанова Ж.І., Чуба П.С. Поширеність і особливості вірусних гепатитів в осіб, що вживають наркотики // Інфекційні хвороби. - 1999. - №4. - С. 51-54. 3. Майер К.П. Гепатит и последствия гепатита. - М.: Гэотар-Мед, 2001. - 424с. 4. Соринсон С.П. Вирусные гепатиты: Изд. 2-е. - С-Пб: Теза, 1998. - 332с. 5. Croff N., Hopper J.L., Bowden D.S. et al. Hepatitis C virus infection among a cohort of Victorian

injecting drug users // Med. J. Australia. - 1993. - V. 59, № 4. - P.237-241. 6. Sherlock Sh. Diseases of the liver and biliary system: 8th Ed. - Oxford, Blackwell Sci. Publication, 1993. - 749 p.

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ МЕХАНИЗМОВ, ПУТЕЙ И ФАКТОРОВ ПЕРЕДАЧИ ОСТРЫХ ГЕПАТИТОВ В И С НА БУКОВИНЕ

О.Н. Давыденко, Е.В. Мироник, Л.Я. Фельдман

Резюме. Изучали некоторые аспекты механизмов, путей и факторов передачи острых гепатитов В и С у взрослых лиц, проживающих в Черновицкой области. Определены группы риска инфицирования вирусами гепатитов В и С и роль социальной среды в их распространении.

Ключевые слова: острый гепатит, механизмы передачи.

CERTAIN ASPECTS OF THE MECHANISMS, WAYS AND FACTORS OF TRANSMISSION OF ACUTE HEPATITIS B AND C IN BUKOVYNA

O.M. Davydenko, O.V. Myronyk, L.J. Feldman

Abstract. Certain aspects of the mechanisms, ways and factors of transmission of acute hepatitis B and C in adult citizens of Chernivtsi region were examined. Risk groups of viral infections of hepatitis B and C and the role of social surroundings in their spreading were determined.

Key words: acute hepatitis, mechanisms of transmission.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol. - 2007. - Vol.6, №1. - P.37-39.

Надійшла до редакції 26.01.2007

Рецензент - проф. Л.І. Власик